

సిగరెట్ యాష్ ట్రేలో కుక్కాడు.

గదంతా చిందరవందకగా వుంది. ఓ మూలన బ్యాగ్ కనిపించింది. దాన్ని అందుకొని తాళం కోసం వెతికాడు. రెండు నిమిషాల తర్వాత దొరికింది. తలుపులు మూస్తూ ఆగాడు. ఫోన్ రింగవుతున్న శబ్దం. వెనక్కి వెళ్లి ఫోన్ లిఫ్ట్ చేశాడు.

= "నందూని మాట్లాడుతున్నాను. ఇంకా వేయలేదు. రెండు రోజుల్లోనా? కుదరదు. ఇప్పుడు నేను కోస్తాకి బయలుదేరుతున్నాను. తిరిగివచ్చేటప్పటికి కనీసం వారం రోజులు వడుతుంది. వచ్చేవారం తప్పకుండా వస్తాను. = ఇంటి బయట కారు రెడీగా వుంది. ఆలస్యమైతే ట్రెన్ మిస్సువుతుంది. ఉంటాను" ఫోన్ పెట్టేశాడు.

తలుపుకు తాళంవేసి వరుగులాంటి నడకతో

వెళ్లి కారులో కూర్చున్నాడు. వెంకట్రావ్ నవ్వుతూ చూశాడు. అతను మొదటిసారి 'సినిమా' తీయబోతున్నాడు. కారు ముందుకు కదిలింది.

"నందూజా-ఇంతకుముందు మా ఏరియాకి ఎప్పుడన్నా వచ్చారా?" అన్నాడాయన.

"లేదండీ. ఇదే మొదటిసారి. మద్రాసు చాలాసార్లు వెళ్లాను. మార్సింగ్ జర్నీలో ఆ ప్రాంతాలు చూసేవాడ్ని."

"మద్రాసు వెళ్తున్నప్పుడు మా ప్రాంతం టచ్ కాదులెండి. అయినా మీరు ఆర్టిస్ట్ కదా. మా ప్రాంతం చూస్తే ఇంకా మంచి బొమ్మలు గీస్తారు."

"ఏం బొమ్మలు గీయటమో! నేను తాళం వేస్తుండగా ఓ రైటర్ ఫోన్ చేశాడు. అతని వుస్తకం ప్రింటయింది. ముఖచిత్రం గీస్తే వుస్తకం మార్కెట్లోకి రిలీజ్ చేసుకుంటా నంటాడు."

"ఏం చెప్పారు?"

కక్షిణకక్షిణ
 చంద్రశేఖర ఆజాద్

“కోస్తా వెళ్తున్నాను. వారం రోజులదాకా రావడం లేదని.”

“అతనెవరో అదృష్టవంతుడు. మీరు మా వూరుని చూసాక చాలా మంచి బొమ్మ వేస్తారు.”

“మీ ఊరు అంత బాగుంటుందా?” అన్నాడు నందు వెంకట్రావు కళ్ళలోకి చూస్తూ. అప్పుడతని కళ్ళు మెరిసాయి. ఓ ఉద్రేకంలో ఏదో చెప్పాలనుకున్నాడు గాని ఆగిపోయి -

“నేను చెప్పటం కాదులెండి. మీరు చూస్తారుగా. పైగా నేను మీలా బొమ్మలు గీసేవాణ్ణి కాదు. కవిత్వం చెప్పేవాణ్ణి కాదు” అన్నాడు.

సికింద్రాబాద్ స్టేషన్ కొచ్చారు. ట్రైన్ ఎక్కారు. ప్రయాణం ఆరంభం అయింది. సెకండ్ ఏ.సి.లో చల్లగానూ - హాయిగానూ వుండనిపించింది నందూకి. వెంకట్రావుది తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఓ గ్రామం. అతనికి చేపల చెరువులూ - రొయ్యల చెరువులూ వున్నాయి. ఎప్పట్నుంచో సినిమా తీయాలనే కోరికుంది.

ఇటీవల కాలంలో ఆ కోరిక అతన్ని తన వూర్లో కూర్చో నివ్వలేదు. చెన్నై వెళ్లాడు. అతనో దర్శకుణ్ణి కలిసాడు. శ్రీనివాస్ తెలుగువాడే అయినా ఇంకా చెన్నైలోనే వుంటున్నాడు. అతను తమిళ - మళయాల సినిమాలు చేస్తున్నాడు. ఏ భాషలో సినిమాలు తీసినా శ్రీనివాస్ ప్రయోగాత్మక సినిమాలే చేస్తాడు.

వెంకట్రావు డబ్బులు సంపాదించడం కోసం సినిమా తీయాలనుకోవడం లేదు. సినిమాలు తీస్తే డబ్బులు రావచ్చు. సొంతం దివాళా తీయవచ్చు అని అతనికి తెలుసు. శ్రీనివాస్ తో సినిమా తీయాలి. దానికి ఆవార్డ్ రావాలి. ఇది మొదటి కోరిక.

“అయ్యో - నేను కథ ఏమిటని అడగను. ఎవరు నటిస్తారని అడగను. ఎవరెవర్ని మీరు తీసుకుంటారని అడగను. నేను అడిగేది ఒకటే విషయం. మా ఊర్లో మాటింగ్ జరగాలి. అదొక్కటి మాత్రం తమరు చేయాలి” అన్నాడు శ్రీనివాస్ తో.

అతను ఆలోచించాడు.

“మీరో పని చేయండి. హైదరాబాద్ లో ‘నందు’ అనే ఆర్టిస్టు ఉన్నాడు. ప్రస్తుతం వత్రికలకు బొమ్మలు గీస్తున్నాడు. నందూని మన సినిమాకు ఆర్ట్ డైరెక్టర్ గా పెట్టుకుందాం. మీరు నందూని కలిసి నాతో మాట్లాడించండి” అని అడ్రసు ఇచ్చాడు.

వెంకట్రావు హైదరాబాద్ వచ్చాడు. మొత్తం మీద నందూని పట్టుకోగలిగాడు. క్లుప్తంగా విషయం చెప్పి శ్రీనివాస్ కి ఫోన్ చేసాడు.

“నందూ - నేను శ్రీనివాస్ ని. నువ్వోసారి వెంకట్రావు గారితో వారి వూరువెళ్లి లొకేషన్స్ చూసి - అటునుండి చెన్నై రండి. మనం డిస్కస్ చేద్దాం.”

“ముందు నాకు కథేంటో తెలియకుండా - లొకేషన్స్ బాగుంటాయో ఎలా చెప్పగలను” అన్నాడు నందు.

శ్రీనివాస్ నందూకి కథ క్లుప్తంగా చెప్పాడు. వెంకట్రావు ఐస్ క్రీమ్ అందిస్తూ అన్నాడు.

“నందూగారూ. ఈ సినిమాకు నాకు లాభాలు అవసరం లేదు. మంచి సినిమా తీశాననే పేరు

చాలు. కాకపోతే మా వూర్లో మాటింగ్ చేయాలి. డైరెక్టర్ గారితో ఆ విషయమే చెప్పాను. మీకూ ఆ విషయమే చెబుతున్నాను."

"శ్రీనివాస్ చెప్పారు. అయితే కథ ప్రకారం మనం మాట్ చేయాలి. డైరెక్టర్ నాకు చెప్పిన కథకు సరిపోయే లోకేషన్స్ మీ వూర్లో వుంటే తప్పకుండా అక్కడే చేద్దాం" అన్నాడు నందు.

దారిపొడుగునా వెంకట్రావు తన వూరి గురించి చెబుతూనే వున్నాడు.

నందు చాలా కథలకు బొమ్మలు వేశాడు. అనేక కథలకు అలవోకగా బొమ్మలు గీస్తుండేవాడు. కొన్ని కథలకు బొమ్మలు గీయటానికి చాలా ఆలస్యం చేసేవాడు.

ముఖ్యంగా కొన్ని కథలూ - కొన్ని వాక్యాల్లా నందూని హాట్ చేసేవి.

"ఏ దేశమేగినా - ఎందు కాళిడినా పొగడరా నీ తల్లి భూమి భారతినీ" అన్న కవి రాయప్రోలు హృదయాన్ని అద్భుత చిత్రంగా రూపుదిద్ది తన దగ్గరుంచుకున్నాడు.

అలాంటివి ఇంకొన్ని వున్నాయి. వాటన్నింటినీ తను జాగ్రత్తగా దాచుకొంటాడని వికాంతంలో వాటిని చూసుకుంటాడు.

అది తన గది. ఎప్పుడో తప్ప ఆ గదికి వెళ్లడు. వ్యాపారరీత్యా గీసే బొమ్మలకు ఆ గదిలో చోటు లేదు. ఆ గదిలోకి అడుగుపెట్టగానే ఓ

విచిత్రమైన మానసిక స్థితికి చేరుకుంటాడు నందు.

అప్పుడు కొన్ని సంవత్సరాలు వేగంగా వెనక్కి దొర్లుతాయి.

తెలంగాణ మారుమూల గ్రామాల్లో కరిగిపోయిన తన బాల్యం గుర్తొస్తుంది. ఆకాశంలో మబ్బులకేసి చూసే పిల్లవాడు - గడీలు - మోదుగలు - 'నీ బంచెన్ - కాలొక్తా' అంటూ భయం భయంగా చూసే ప్రజలు - గొంగళ్లు కప్పుకొని దిగంతాల్లోకి చూసే గొర్రెల కావర్లు -

కుంచె పట్టుకున్న క్షణం నుండి - ఎందరెందరో - వెంటాడుతుంటారు. మనుషులు - వక్రాలు - సుందరమైన యాస - ప్రతీదీ 'చిత్రమే'. ఇప్పుడు మాత్రం - తెలంగాణాకు తను

వరాయివాడయినట్లు అనిపిస్తాడు!

ఇక్కడ - ఉదయాలు - సాయంకాలాలు - ఇరానీ ఛాయలు - చార్మినార్ - మూసీ - చిక్కడపల్లి - ఆబిడ్స్ - కోఠి - భుజాలకు సంచులు వేలాడ తీసుకుని - చాయ్ - సిగరెట్లు నడుమ - పాన్ నముల్తా - చౌరస్తాల్లో నిలబడి - కవిత్యం నెమరువేసుకుంటూ ...

"నందూ భాయ్. నా కవితకంటే నీ బొమ్మ బాగుంది. నీ అక్షరాలు బాగున్నాయ్. నీ బొమ్మలు చూస్తుంటే కవిత్యం రాయాలనిపిస్తోంది. ఒక్క గొప్ప బొమ్మ చాలు నా జీవితానికి" అని చేతులు పట్టుకునే కవి మిత్రులు....

వెంకట్రావ్ అలానే అనిపిస్తున్నాడు - కవులకు కవిత్యంమీద - రచయితలకు తమ కథలమీద - వెంకట్రావ్ కి తమ ఊరిమీద! ఆ గదికి వెళ్తే చాలు -

కుదిపేస్తుంది. కోపం వస్తుంది. నవ్వు వస్తుంది. ఎందుకో జాలి కలుగుతుంది.

తన ఊరివాళ్లు ఇప్పుడు తనని ఆశ్చర్యంగా చూస్తారు. హైదరాబాద్ నగర వీధులు మారుతున్నట్లు తను మారాడు. భాష మారింది - మాట తీరు మారింది.

ఎన్నోవేల కథల్లోంచి - ఆరాటాల్లోంచి - జీవితాల్లోంచి దాక్కున్న వ్యక్తుల్ని - ఉద్యోగ్ని క్షణాల్ని - ముసుగుల్ని చిత్రిస్తూ - చిత్రిస్తూ - అలిసిపోతూ - ఆగ్రహం తెచ్చుకుంటూ - ఇంక ఎప్పుడూ కుంచె పట్టుకోకూడదు -

ఈ గదిలో - ఈ చిత్రాల్ని చూసుకుంటూ కాలం గడిపేయాలనుకుంటున్నప్పుడు -

"నందుగారూ - ఏమిటి ఆలోచనల్లోకి జారిపోయారు" వెంకట్రావ్ కుదుపుతున్నాడు. ఈ లోకంలోకి వచ్చి -

"మా ఊరూ - మా మనుషులూ గుర్తొచ్చారు" అన్నాడు నందు.

***

కారు పరుగులు తీస్తోంది. ఎటుచూస్తే అటు పచ్చదనం - కొబ్బరిచెట్లు - గోదావరి ప్రవాహం. వెంకట్రావ్ ఇంట్లో భోజనాలు - కొబ్బరి బోండాల్లో తియ్యటి నీళ్లు - గోదావరిలో వడవలు - తెరచాపలు - అక్కడి ప్రజలు - ఆ ఆకాశం - ఆ యాస - ప్రతీదీ చిత్రంగా - అపురూపంగా.

రెండు రోజులు అలా తిరుగుతూనే వున్నారు.

రాత్రిపూట ఆవకాయ పచ్చడి ఎర్రగా కలుపుకొని - అందులో

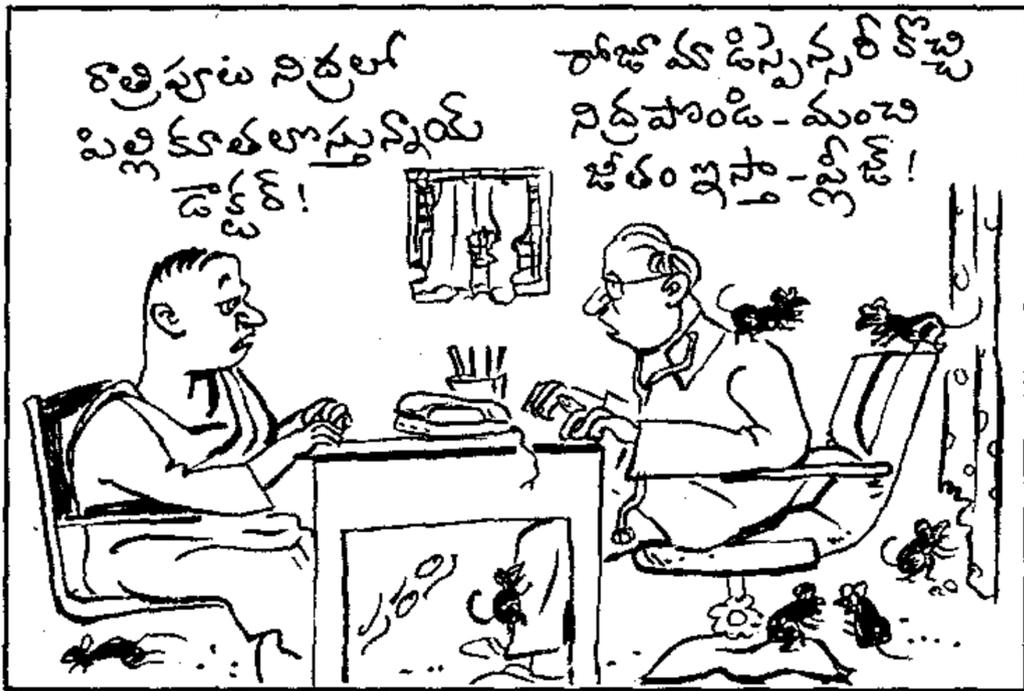
నాటుకోడి ముక్కల్ని నంజుకుంటూ తింటున్నప్పుడు వెంకట్రావ్ అడిగాడు.

"వంటకాలెలా వున్నాయి?"

"మీ వూరంత బాగున్నాయి."

"ఎవరి వూరు వారికి బాగుంటుందనుకోండి. మీ వూరు మాత్రం బాగుండదా. అందులోనూ మీరు చిత్రకారులు. మీరు తలుచుకుంటే మీ వూరుని ఎంత ఆందంగానో, గొప్పగానో గీస్తారు. వాటికి మంచి ప్రేములు కడితే లక్షలు పోసి కొనుక్కుంటారు." తింటున్న వాడల్లా ఆగాడు నందు.

ఆవకాయ పచ్చడి ఆర్పుతంగా వుంది. 'డోరియ హెగ్రే' చిరునవ్వులు చిందిస్తున్నాడు. 'అగిపోయారేంటి. చేప ప్రై వుంది. తినండి సార్. మన యూనిట్ వారందరికీ మనింట్లోనే

"పిక్చర్ ఆఫ్ డొరియన్ గ్రే' లూ - అన్నా ఫ్రాంక్ డైరీలూ - శ్రీశ్రీలూ - దాశరథులూ - వేమనలూ - రా.వి.శాస్త్రిలూ - ఎందరెందరో గుర్తొస్తారు - వలకరిస్తారు.

"నందూ - నందూ మా బొమ్మలు గీయవూ" అంటారు.

వెంకట్రావ్ తన వూరి గురించి చెబుతూనే వున్నాడు. బొమ్మలు - బొమ్మలు - తన పని అదే. బొమ్మల్ని గీయటం. అవి కథలనివి. ఇప్పుడు కదిలే బొమ్మలు.

ఇప్పటివరకూ తన ఊరి బొమ్మని గీయలేదు. ఎందుకని? ఏమో -

ఆ గది - సకల భావాలకు వేదిక. ఒకానొక విచిత్ర స్థితికి లోనయినప్పుడు ఇందులోకి వస్తాడు. వచ్చాక ఓ మహానుభూతి

నందు మౌనంగా గమనిస్తున్నాడు -
అదేదో కథలో అర్థంమొందు నిలబడితే చాలు
- కనిపించేది ముఖం కాదు. రూపం కాదు -
అంతరంగాలు - లోపలి మనుషులు.

తన గది అంతే...
లోపలికి వెళ్తేనే తనేంటో తెలిసేది.
బయటకు కనిపించే 'డోరియన్ గ్రే' వేరు. నేల
మాళిగలోకి వెళ్తే -

అక్కడున్న బొమ్మలో నిజమైన మనిషి కనిపి
స్తాడు. ఆ బొమ్మలో రేఖలు మారతాయి.
రూపం మారుతుంది.

భాగ్యనగర వీధులూ అంతే.
ఎప్పుడూ ఒకే రకంగా వుండవు. ఆవేశాలూ
- ఆరాటాలూ అన్నీ ఆవిరై ప్రయోజనాలు
మాత్రమే మొదలయ్యాయి. చిటికెడు కీర్తికోసం
దేనికైనా సిద్ధపడుతున్నారు.

తొలికథ రాస్తున్నప్పుడూ - తొలి చిత్రం
గీసేటప్పుడు - తొలి రచన వదే వదే పత్రికలు
తిరగేస్తున్నప్పుడు - ఇవన్నీ వూహకు రావు.

తిరిగి తిరిగి అలసిపోయాక శ్రీనివాస్ ఓ
ఊరిలో మాటింగ్ చేయటానికి అంగీకరించాడు.
పూర్తి సంతృప్తితో కాదు. నందూ అంతే.
"రెండు నెలలు మాతోనే వుండాలి నందూ"
అన్నాడు శ్రీనివాస్.

***

ఒకానొక అఫరూవ అనుభవం
రెండు నెలలకాలం భాగ్యనగరానికి దూరంగా
వుండటం.

కథలూ - కవిత్వాలూ - సాయంకాలపు
యిరానీ ఛాయలూ - వీటి చోటులో సరికొత్త
వాతావరణం.

వెంకట్రావ్ హడావుడికి అంతం లేదు.
అక్కడి పళ్లనుండి - పచ్చళ్లు - కాయగూరలు
- నాన్ వెజ్ వంటకాలు - ప్రతీదీ ఓ ప్రత్యేకతను
సంతరించుకుంది.

సినిమా అయిపోయింది - పోస్ట్ ప్రొడక్షన్
అయింది - విడుదల అయింది. ఓ స్టార్ హోటల్లో
అభినందననభ జరిగింది. మాట్లాడిన వారంతా
అభినందనలు కురిపిస్తున్నారు. వెంకట్రావ్
పొంగిపోతున్నాడు. శ్రీనివాస్ నవ్రుతగా
సమాధానం చెప్పటం. నందూని ప్రత్యేకంగా
అభినందించాడు.

***

మళ్ళీ ...
కథలు - కవిత్వాలూ - బొమ్మలు -
సాయంకాలాలు...

ఆ రాత్రి -

అమ్మో నానా!

అవునంటే మరి! ఓ ఫోటోగ్రాఫర్ నానాపాటేకర్
దగ్గరికి వెళ్లి, ఓ ఫోటో మాట్ చేద్దాం రమ్మన్నాట్ట.
దానికి నానా, "నాకు వట్టిసిటీ 'అకలి' లేదు. పాప
ల దగ్గర రిబ్బన్లు కత్తిరిస్తున్నా. వీడియోలు
తీయించుకోవాలనే దురదున్న నటులు చాలా
మందున్నారు. అక్కడికి పోకపోయావా? నా వనే
నాకు కావలసినంత గుర్తింపునూ, వట్టిసిటీ
తీసుకోస్తుంది. నువ్వు ఫోటోలకు రమ్మన్నండుకు
మాత్రం నో డాంక్స్!" అన్నాట్ట. అసలే నానా, ఆ
వైన ...!

ఒక్కసారిగా గుండెలు పిండేసినట్లుగా!
వైన ఫ్యాన్ గిరున తిరుగుతోంది... ఎందుకో
వూపిరాడని స్థితి. నుదుట చెమటలు
పడుతున్నాయి.

నందు లేచి మంచంమీద కూర్చున్నాడు -
పక్కన భార్య నిద్ర పోతుంది....

మనసంతా శూన్యంగా వుంది. మంచం
దిగాడు. టేబుల్ మీదున్న అగ్గిపెట్టె - సిగరెట్
పెట్టె అందుకొని బయటకు వచ్చాడు.

ఓ పెను దుఃఖం విరుచుకుపడుతోంది....
నగరం నిద్రపోతున్నట్లు లేదు.

లారీలు పరుగులు తీస్తున్న సవ్వడి - కుక్కలు
మొరుగుతున్నాయి.

గాలి చల్లగా తాకుతోంది. పిట్టగోడమీద
కూర్చున్నాడు.

అయినా దుఃఖం ఆగటం లేదు.
పాడు చేతుల్లో ముఖాన్ని కప్పుకొని -

మౌనంగా నందు ఏడుస్తున్నాడు! అలా ఎంత
సేపున్నాడో తెలియదు.

అరచేతులు కన్నీటితో తడిసిపోయాయి.
సిగరెట్ తాగాలనిపించడం లేదు. ఇంకొంచెం సేప

ల అలా ఏడుస్తుండాలనే ఫీలింగ్....
ఇంగితం పని చేస్తూనే వుంది....

ఎందుకీ దుఃఖం - ఎవరికోసం ఈ దుఃఖం
ఇంత అసందర్భంగా ఎందుకు

విరుచుకుపడుతోంది?
రీజన్ కందని దుఃఖం వుంటుందా?

రీజన్ కందని దుఃఖం వుంటుందా?

ఇది శారీరక రుగ్గుతా!
ఇంక అక్కడ వుండలేకపోయాడు. సరాసరి
తన గుడికి వెళ్లాడు.

లైటు కూడా వేసుకోవా లనిపించలేదు.
ఇప్పుడు వంటరిగా వున్నాననే ఫీలింగ్ లేదు.

తను కవుల మధ్య - మహారచయితల మధ్య
- ముఖ్యంగా ఈ ప్రపంచంలో తనదైన చోటులో

కూర్చున్నట్లు అనిపించింది.
శక్తులన్నింటినీ కూడదీసుకుంటున్నాడు.

ఓ గొప్ప ఏకాగ్రతతో తనలోకి తాను
చూసుకుంటున్నాడు. ప్రయాణం మొదలైంది.

కారు పరుగులు తీస్తోంది -
ప్రవాహం - ప్రవాహం - గోదావరి -

ఎటుచూస్తే అటు వచ్చని చేలు -
ఆకాశంలోకి ఎదిగిన చెట్లు - నీళ్లు - నీళ్లు....

కారు పరుగులు తీస్తోంది.
కృష్ణవేణి తరంగాలు - భూమి ఆకుపచ్చ

రంగుని వివిధ షేడ్స్లో కలుపుకొని - ఓ
సరికొత్త చిత్రం కోసం కాన్వాస్ లా....!

నందు కళ్లముందు - బాల్యం - యువ్వనం -
వెంకట్రావ్... అతని ఆరాటం -

ప్రయాణం దిశ మారింది.
భూమి ఒక్కటే - అక్కడ - యిక్కడ

రంగుల్లోనే తేడా!
ఇక్కడ కొండలూ - గుట్టలూ - రాళ్లూ

ఇక్కడ భూమిని తడవని నీళ్లు....
ప్రాంతం ఒకటే....

ననుగన్న నా తెలంగాణా - కోటి రతనాల
వీణ

తీగలే తెగింది.
చెయ్యెత్తి జైకోట్టు తెలుగోడా

గతమెంతో ఘనకీర్తి కలవాడా...
నీళ్లు... నీళ్లు...

నముద్రాల్ని చేరే నీళ్లు
ఆ గదిలో - ఆ ముదిలో

ప్రహారం - నీళ్లు - కన్నీళ్లు
నందుకర్ణమవుతోంది

తనకి ఏడువెందుకోచ్చిందో...!
తెలంగాణా - తెలంగాణా -

కోటి రతనాల వీణ...
నీకిదే మా కన్నీటి అభిషేకం.

తెలంగాణా - తెలంగాణా
ఈ నేల పైతం నీటి స్పర్శతో పునీతం

కావటానికే
ఈ దుఃఖం - ఈ గానం - ఈ చిత్రం !

(విఖ్యాత చిత్రకారుడు 'చంద్ర' అన్నయ్యకి
ఆత్మీయంగా)